Schildersbedrijf Sjef Smeets pakt warmtevervuiling aan in St. Barbarakerk

Verlichting grootste vervuiler

TUNGELROY – De kwetsbare wanden en gewelven van kerken hadden vroeger nogal te lijden van blakerende kaarsen. Lang leve, dus, het elektrisch licht! Maar wat te denken van de warmtevervuiling, veroorzaakt door datzelfde, hete, elektrische licht? In de St. Barbarakerk in Tungelroy zijn ze daarom overgeschakeld op ledverlichting. Wel moest Schildersbedrijf Sjef Smeets uit Weert de boel eerst grondig opknappen.

De gewelven, ribben en lijsten zijn gereinigd en geschilderd met Garantietex Mat van Boonstoppel Verf

De warmtevervuiling door hete halogeenverlichting was het startpunt van de grote opknapbeurt die het kerkbestuur voor ogen stond. 'De kerk zag er van binnen niet meer uit. We wisten ook dat de boel opknappen niet zo veel zin had wanneer we niets aan de verlichting zouden doen. Nieuwe ledverlichting werd dan ook onderdeel van het onderhoudsplan', vertelt Tjeu Lenders, bestuurslid van de kerk met het beheer van het gebouw in zijn portefeuille. Omdat veel monumentale panden in de gemeente Weert in de Boonstoppel-verf staan, adviseerde de gemeente Lenders om contact met Boonstoppel Verf op te nemen, in dit geval met accountmanager Johan Saes.

Een goed onderhoudsplan van het kerkbestuur, onderbouwd met een uitvoerig technisch verfadvies, vertaald naar een gedetailleerde offerte van het schildersbedrijf, was voldoende reden voor het bisdom om de portemonnee te trekken.

Het kerkbestuur nodigde drie schildersbedrijven uit om een offerte op te stellen. Lenders: 'De prijs is belangrijk maar het gaat zeker niet om de laagste prijs. De mensen achter het bedrijf en de duidelijkheid en gedetailleerdheid van de offerte gaven de doorslag.'

Maar voor het zover was had Saes al de nodige proeven genomen om tot zijn verftechnisch advies te komen: 'De laatste schilderbeurt dateert uit begin zeventiger jaren. Los van de ernstige vervuiling door lampen en verwarming bevonden de gewelven zich qua stucwerk, hechting en beschadigingen in een redelijke staat. Enkele lagen acrylaat muurverf zijn er in het verleden toegepast. Door die lagen op te lossen met butylacetaat ben ik steeds verder terug gegaan totdat ik op de pleisterkalklaag stuitte. Alle beschadigingen en sporen van reparaties heb ik in kaart gebracht.'

Ook het schildersbedrijf heeft de nodige proeven uitgevoerd. Hans Smeets, samen met broer Peter Smeets directeur-eigenaar van het 20 medewerkers tellende schildersbedrijf: 'Niet uit wantrouwen. Eerder aanvullend, op die plaatsen waar Johan Saes zonder steigers niet bij kon komen. Zo hebben we ook de authentieke kleuren vast kunnen stellen, zodat we de kleuren toe konden passen zoals de architect die ooit heeft bedoeld.'

De inventarisatie gaf Saes reden te kiezen voor een dampopen muurverf, de Garantietex Mat. Kale en bijgewerkte plekken werden voorafbehandeld met Garantietex Fixeergrond en bijgewerkt met Garantietex Mat. Verfgroothandel Felix van der Putten Verf uit Weert leverde de verf uit voorraad. 'Maar niet voordat we alles, behalve het deel boven het altaar met de fresco's, gereinigd hebben met Pro-Gold Allesreiniger, nagewassen met ruim water', aldus Smeets.

Een deel van het werk bestond uit het schoonmaken van de fresco's boven het altaar. Smeets: 'Heel voorzichtig worden de fresco's nagenoeg droog gereinigd met grove doeken en een soort van pannensponsjes. Water, Universol, kortom elke vloeistof zou ze vernietigen.'

Over de gebruikte producten doet Smeets geheimzinniger: 'We hebben "een middel" ingezet, maar dat is het geheim van de smid, in ons geval het geheim van de schilder.'

Begin maart startte Smeets met het schilderwerk om het uiterlijk met Palmpasen (de laatste zondag voor Pasen) klaar te hebben. Smeets: 'Onzekere factor was een eventuele uitvaartdienst bij overlijden. In dat geval zouden we het steigermaterieel afbreken en opruimen. Gelukkig was dat niet aan de orde. Wel hebben we de kerk vrij gemaakt voor het Vormsel (dit is een zalving van jongeren door de bisschop als een herbevestiging en voltooiing van het doopsel. *Red.*).'

Om op hoogte te kunnen werken waren er steigers nodig. Smeets: 'Het schilderen zelf gaat relatief snel. In het opbouwen van steigers, verplaatsen van kerkbanken, wassen en afplakken gaat de meeste tijd zitten. Natuurlijk kun je alle kerkbanken verwijderen. Dat beweegt gemakkelijker, maar kost veel tijd. Nu hebben we het zo bemeten dat we slechts enkele banken hoefden te verwijderen, dusdanig dat we met rolsteigers toch tussen de banken door konden rijden en alle plaatsen bereikten.'

Johan Saes (links) en Hans Smeets hebben de St. Barbarakerk eerst grondig bestudeerd voordat ze een technisch advies en offerte uitbrachten

Een van de vervuilende halogeenlampen hangt er nog en mag nog heel even dienst doen om bij te lichten. Ledverlichting vervangt ze

Wat een verschil. Een schilder van schildersbedrijf Sjef Smeets veegt het vuil weg van het plafond boven het altaar. Toepassen van vloeistoffen zoals water en ontvetter Universol zouden de fresco's onherstelbaar beschadigen. Nu reinigt het schildersbedrijf nagenoeg droog

Foto: HvG